

מועד קטן ו

עוד קושי על דברי רב פפא: ושדה שנחרש בה קבר לא בעי ציון? והא תניא: **מצא שדה מצויינת, ואין ידוע מה טיבה. יש בה אילנות - בידוע שנחרש בה קבר, אין בה אילנות - בידוע שאבד בה קבר. רבי יהודה אומר: עד שיהא שם זקן או תלמיד, לפי שאין הכל בקיאים בדבר.**

תירוצ: אמר רב פפא: כי תניא ההיא - בשדה שאבד בה קבר, דציינוה. יש בה אילנות - בידוע שנחרש בה קבר. אין בה אילנות - בידוע שאבד בה קבר.

קושי 1: וליחוש דלמא אילנות מגואי וקבר מבראי!

תירוצ: כדאמר עולא: בעומדין על הגבולין, הכא נמי: בעומדין על הגבולין.

קושי 2: ודלמא טומאה מגואי ואילנות מבראי!

תירוצ 1: במסובכין.

תירוצ 2: ואיבעית אימא: הא אמרן אין מרחיקין ציון ממקום טומאה, שלא להפסיד את ארץ ישראל.

ציטוט מהברייתא: **רבי יהודה אומר: עד שיהא שם זקן או תלמיד, לפי שאין הכל בקיאים בדבר.**

דיוק מהברייתא: אמר אביי: שמע מינה: צורבא מרבנן דאיכא במתא - כל מילי דמתא עליה רמיא.

דינים בציוני קבר: אמר רב יהודה:

מצא:	איפה הקבר? איפה אפשר/אי אפשר לעבור	דיון
מצא אבן מצויינת	תחתיה טמא	
שתיים - אם יש סיד ביניהן	ביניהן טמא	
שתיים - ואם אין סיד ביניהן	ביניהן טהור	קושי: ואף על גב דליכא חורש? והתניא: מצא אבן אחת מצויינת - תחתיה טמא. שתיים, אם יש חורש ביניהן - ביניהן טהור, ואם לאו - ביניהן טמא! תירוצ 1: אמר רב פפא: הכא כשהסיד שפוך על ראשיהן ומרודה לכאן ולכאן. - אי איכא חורש ביניהן - ביניהן טהור, - דאימור מחמת חורש הוא דאיכפל. - ואי לא - סיד דביני ביני הוא, וטמא.
אמר רבי אסי: מצר אחד מצוין שני מצרים, שלושה מצרים	הוא טמא, וכל השדה כולה טהורה	
ארבעה מצרים	הם טמאין, וכל השדה כולה טהורה	
	הן טהורין, וכל השדה כולה טמאה.	הטעם: דאמר מר: אין מרחיקין ציון ממקום טומאה, שלא להפסיד את ארץ ישראל.

סתירה	משנתינו - ויוצאין אף על הכלאים	משנה בשקלים - באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים, בחמשה עשר בו קורין את המגילה בכרכים, ויוצאין לקורן את הדרכים, ולתקן הרחובות, ולמוד המקואות, ועושין כל צרכי רבים, ומציינין את הקברות, ויוצאין על הכלאים!
פתרון 1	באפיל	בבכיר
פתרון 2	בירקות	בזרעים

הגבלה לדיון המופיע במשניות: אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: לא שנו אלא שאין ניצן ניכר, אבל ניצן ניכר - יוצאין עליהן.

קושי על משנתינו: מאי שנא בחולו של מועד דנפקין?

תירוצ: אמר רבי יעקב אמר רבי יוחנן: משום שחר פעולה, דמוזלי גבן.

דיוק מהתירוצ: אמר רב זביד ואיתימא רב משרשיא: שמע מינה כי יהבינן להו שחר - מתרומת הלשכה יהבינן להו. דאי סלקא דעתך מדידהו יהבינן להו - מאי נפקא לן מינייהו, כל כמה דבעו ליתן להו!

שאלה על הוצאות כלאים : ועד כמה?

תשובה: אמר רב שמואל בר יצחק : כאותה ששנינו : כל סאה שיש בה רובע זרע ממין אחר - ימעט.

קושי על דברי שמואל שאמר "ימעט" : והתניא : **התקינו שיהו מפקירין כל השדה כולה !**

תירוץ : לא קשיא : כאן - קודם תקנה, כאן - לאחר תקנה.
דתניא :

שלב	מה היו עושים השליחים	תגובת הבעלים
ראשון	בראשונה היו עוקרין ומשליכין לפני בהמתן	והיו בעלי בתים שמחין שתי שמחות : אחת שמנכשין להם שדותיהן, ואחת - שמשליכין לפני בהמתם,
שני	התקינו שיהו עוקרין ומשליכין על הדרכים	ועדיין היו שמחין שמחה גדולה שמנכשין שדותיהן
שלישי	התקינו שיהו מפקירין כל השדה כולה	

משנה.

	מושכין את המים מאילן לאילן	זרעים שלא שתו לפני המועד
רבי אליעזר בן יעקב	ובלבד שלא ישקה את כל השדה	לא ישקם במועד
חכמים	מתירין בזה ובוזה	

הגבלת דברי ר' אליעזר בן יעקב : אמר רב יהודה : אם היתה שדה מטוננת - מותר.

חיזוק לדבריו מברייתא : תניא נמי הכי : כשאמרו אסור להשקות במועד - לא אמרו אלא בזרעים שלא שתו מלפני המועד, אבל זרעים ששתו לפני המועד - מותר להשקות במועד. ואם היתה שדה מטוננת - מותר. ואין משקין שדה גריד במועד, וחכמים מתירין בזה ובוזה.

דיוק מדברי הברייתא : אמר רבינא : שמע מינה, האי תרביצא שרי לתרבוצי בחולא דמועדא.

הסבר הדיוק : **שדה גריד** מאי טעמא - דאפלא משוי לה חרפא, הכא נמי - אפלא משוי לה חרפא.

סתירה	ברייתא 1 - מרביצין שדה לבן בשביעית, אבל לא במועד	ברייתא 2 - מרביצין בין במועד בין בשביעית !
רב הונא	רבי אליעזר בן יעקב	רבנן

הבאת ברייתא בעניין הרבצת שדה : תניא אידך : **מרביצין שדה לבן ערב שביעית כדי שיצאו ירקות בשביעית, ולא עוד אלא שמרביצין שדה לבן בשביעית כדי שיצאו ירקות למוצאי שביעית.**

משנה. צדין את האישות ואת העכברים משדה האילן ומשדה הלבן כדרכו, במועד ובשביעית. וחכמים אומרים : משדה האילן - כדרכו, ומשדה הלבן - שלא כדרכו. ומקרינ את הפירצה במועד, ובשביעית בונה כדרכו.

שאלה : מאי אישות?

תשובה : אמר רב יהודה : בריה שאין לה עינים.

חיזוק מפסוק : אמר רבא בר ישמעאל, ואיתימא רב יימר בר שלמיא : מאי קרא? **כא**

כי תאסר את האישות והעכברים *כי תאסר את האישות והעכברים*

הבאת ברייתא : תנו רבנן : **צדין את האישות ואת העכברים משדה הלבן ומשדה האילן כדרכו, ומחריבין חורי נמלים.**

כיצד מחריבין? רבן שמעון בן גמליאל אומר : מביא עפר מחור זה ונותן לתוך חור זה, והן חונקין זה את זה. הגבלת הדין בברייתא : אמר רב יימר בר שלמיא משמיה דאבוי : והוא דקאי בתרי עברי נהרא, והוא דליכא גשרא, והוא דליכא גמלא, והוא דליכא מצרא.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •